

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาการแสดงลิเกของกลุ่มมะขามป้อม ซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาที่เน้นการใช้สื่อพื้นบ้านเพื่อเสนอประเด็นทางสังคมต่อสาธารณชน ลิเกมะขามป้อมจึงมีลักษณะเฉพาะบางประการ ที่ทำให้แตกต่างจากลิเกอาชีพ

ผู้เขียนเสนอภาพขององค์กรมะขามป้อม ในฐานะที่เป็นชุมชนแห่งหนึ่ง ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กันทั้งทางด้านการงานและฉันท์พี่น้อง โดยมีผู้นำองค์กรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีไทย และมีบทบาทสำคัญในการนำองค์กรเข้าไปถ่ายทอดความรู้จากศิลปินพื้นบ้าน ผู้เขียนศึกษากระบวนการที่สมาชิกมะขามป้อมเข้าไปฝึกหัดการแสดงลิเกจากคณะแสดงลิเกอาชีพ การเรียนรู้ของมะขามป้อมมีลักษณะของการเรียนรู้จากการปฏิบัติและผสมผสานการเรียนรู้เทคนิคทางศิลปะ กับการเป็นส่วนหนึ่งของคณะลิเกและปรับตัวเข้ากับขนบของความสัมพันธ์ทางสังคมและโลกทัศน์ของชาวลิเกอาชีพ

ในฐานะลิเกที่มีผู้ชมส่วนใหญ่เป็นคนชั้นกลาง และคนที่มีการศึกษาในเมือง ลิเกมะขามป้อมจึงสร้างเนื้อหาของลิเกที่แสดง และปรับรายละเอียดของการแสดงไปตามสถานการณ์ เพื่อให้สามารถสื่อสาร และสนองตอบรสนิยมและความคาดหวังของผู้ชมซึ่งเป็นคนชั้นกลาง